

TEZA:

W postępowaniu dyscyplinarnym nie istnieje podstawa prawna do zaliczenia na poczet kary dyscyplinarnej - zawieszenia prawo do wykonywania zawodu radcy prawnego - okresu faktycznego zawieszenia wykonywania zawodu radcy prawnego orzeczonego przez prokuratora postanowieniem w karnym postępowaniu przygotowawczym.

WO-19/23

Orzeczenie

z dnia 20 kwietnia 2023 roku

**Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie
w składzie:**

Przewodniczący: **SWSD Iwona Zielezińska**

Sędziowie: **SWSD Jerzy Wasiluk**

SWSD Paweł Pleśniak – sprawozdawca

Protokolant: **Piotr Ciepiński**

przy udziale Zastępcy Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego Bogusławy Boyen

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 20 kwietnia 2023 roku sprawy radcy prawnego M.T., wpisanego na listę radców prawnych prowadzoną przez Okręgową Izbę Radców Prawnych pod nr (...),

obwinionego o to, że:

- 1) w październiku 2019r. w miejscowości (...), województwo (...), prowadził pojazd mechaniczny marki (...) o numerze rejestracyjnym (...) znajdując się w stanie nietrzeźwości o stężeniu alkoholu we krwi o wartości 1 promila, za co wyrokiem Sądu Rejonowego Wydział II Karny sygn. akt II K 188/20 z dnia 2 września 2020r. skazany został na karę stu stawek dziennych grzywny oraz środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres lat trzech,

tj. o czyn z art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982r. o radcach prawnych (t.j. Dz.U. z 2020 roku, poz. 75 ze zm.) w zw. z art. 11 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego
2) w dniu 24 lipca 2019r. w (...), województwo (...), prowadził pojazd mechaniczny marki (...) o numerze rejestracyjnym (...) znajdując się w stanie nietrzeźwości o stężeniu alkoholu we krwi o wartości 0,409 mg/dm³, za co wyrokiem Sądu Rejonowego Wydział II Karny sygn. akt II K 417/19 z dnia 22 stycznia 2020r. skazany został na karę dwustu stawek dziennych grzywny oraz środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres lat trzech,

tj. o czyn z art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982r. o radcach prawnych (t.j. Dz.U. z 2020 roku, poz. 75 ze zm.) w zw. z art. 11 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego

na skutek odwołania obrońcy obwinionego M. T. z dnia 14 grudnia 2022 roku od orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych z dnia 18 października 2022r., sygn. akt D 163/XI/22,

orzeka:

1. utrzymuje w mocy zaskarżone orzeczenie,
2. na podstawie art. 70⁶ ust. 2 zdanie pierwsze ustawy z dnia 6 lipca 1982r. o radcach prawnych zasądza od obwinionego koszty postępowania odwoławczego przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym w zryczałtowanej kwocie 2.000,00 zł (dwa tysiące złotych) na rzecz Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie.

U z a s a d n i e n i e

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych orzeczeniem z dnia 18 października 2022r. w sprawie radcy prawnego M. T. (...) o sygn. akt D 160/XI/22 obwinionego o to, że

- 1) w październiku 2019r. w miejscowości (...), województwo (...), prowadził pojazd mechaniczny marki (...) o numerze rejestracyjnym (...) znajdując się w stanie nietrzeźwości o stężeniu alkoholu we krwi o wartości 1 promila, za co wyrokiem Sądu Rejonowego Wydział II Karny sygn. akt II K 188/20 z dnia 2 września 2020r. skazany został na karę stu stawek dziennych grzywny oraz środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres lat trzech,
tj. o czyn z art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982r. o radcach prawnych, t.j. Dz.U. z 2020 roku, poz. 75 ze zm. (dalej także U.r.p.) w zw. z art. 11 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego (dalej także *KERP*),
- 2) w dniu 24 lipca 2019r. w (...), województwo (...), prowadził pojazd mechaniczny marki (...) o numerze rejestracyjnym (...) znajdując się w stanie nietrzeźwości o stężeniu alkoholu we krwi o wartości 0,409 mg/dm³, za co wyrokiem Sądu Rejonowego Wydział II Karny sygn. akt II K 417/19 z dnia 22 stycznia 2020r. skazany został na karę dwustu stawek dziennych grzywny oraz środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres lat trzech,
tj. o czyn z art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982r. o radcach prawnych (t.j. Dz.U. z 2020 roku, poz. 75 ze zm.) w zw. z art. 11 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego,

uznał go winnym zarzucanych mu obu ww. czynów i za pierwszy z nich na podstawie art. 65 ust. 1 pkt 4 U.r.p. - w pkt 1 zaskarżonego orzeczenia - wymierzył mu karę zawieszenia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego na okres 6 miesięcy oraz na podstawie art. 65 ust. 2b U.r.p. dodatkowo orzekł zakaz wykonywania patronatu na czas 3 lat, a za drugi z tych czynów na podstawie art. 65 ust. 1 pkt 4 ustawy o radcach prawnych - w pkt 2 zaskarżonego orzeczenia - wymierzył mu karę zawieszenia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego na okres 5 miesięcy.

Następnie, w oparciu o art. 65¹ U.r.p. - w pkt 3 zaskarżonego orzeczenia - wymierzył Obwinionemu karę łączną zawieszenia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego na okres 6 miesięcy oraz na podstawie art. 65 ust. 2b U.r.p. dodatkowo orzekł zakaz wykonywania patronatu na czas 3 lat a także - w pkt 4 zaskarżonego orzeczenia - obciążył go kosztami postępowania.

Orzeczenie to zostało odebrane przez pełnomocnika Obwinionego tj. adw. M.C. w dniu 30 listopada 2022r.

Od tego orzeczenia odwołanie (nazwane apelacją) z dnia 14 grudnia 2022r. (nadane do OSD listem poleconym w tym samym dniu) wywiódł pełnomocnik Obwinionego adw. M. C. zaskarżając orzeczenie w części dotyczącej pkt 3 orzeczenia tj. wymierzenia Obwinionemu kary łącznej zawieszenia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego oraz dodatkowego orzeczenia zakazu wykonywania patronatu na czas 3 lat, precyzując już w petitum odwołania, że wnosi o orzeczenie na podstawie art. 65¹ U.r.p. o zaliczenie na poczet kary zawieszenia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego Obwinionego faktycznego zawieszenia wykonywania zawodu radcy prawnego przez Obwinionego orzeczonego na podstawie postanowienia z dnia 29 listopada 2021 r. prokuratora Prokuratury Okręgowej a uchylonego postanowieniem z dnia 8 lutego 2022r. Sądu Rejonowego w sprawie o sygn. II K p 235/21 tj. okresu dwóch miesięcy i jednego dnia.

Zgodnie z art. 433 K.p.k. w zw. z art. 74¹ U.r.p. Wyższy Sąd Dyscyplinarny w postępowaniu odwoławczym rozpoznaje sprawę w granicach zaskarżenia, a jeżeli w środku odwoławczym zostały wskazane zarzuty stawiane rozstrzygnięciu - również w granicach podniesionych zarzutów, uwzględniając treść art. 447 § 1-3 K.p.k., a w zakresie szerszym w wypadkach wskazanych w art. 435, art. 439 § 1, art. 440 i art. 455 K.p.k., których jednak to przypadków w niniejszej sprawie nie stwierdzono.

Z tych względów rozpoznanie odwołania zostanie ograniczone do zarzutu nie zaliczenia na poczet kary zawieszenia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego Obwinionego faktycznego zawieszenia wykonywania zawodu radcy prawnego przez Obwinionego orzeczonego na podstawie postanowienia z dnia 29 listopada 2021 r. prokuratora Prokuratury Okręgowej a uchylonego postanowieniem z dnia 8 lutego 2022r. Sądu Rejonowego w sprawie o sygn. II K p 235/21 tj. okresu dwóch miesięcy i jednego dnia.

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie, a orzeczenie podlega utrzymaniu w całości w mocy.

Znamienne, że pełnomocnik Obwinionego w odwołaniu oraz w jego uzasadnieniu nie podał żadnej podstawy prawnej do zmiany orzeczenia w kierunku objętym wnioskiem odwołania.

Wprawdzie pełnomocnik Obwinionego powołuje się w petitum odwołania art. 65¹ U.r.p. o karze łącznej w postępowaniu dyscyplinarnym, to jednak przepis ten nie zawiera żadnych regulacji dotyczących zaliczania na poczet jakiegokolwiek kary. Art. 65¹ ust.1. U.r.p. stanowi tylko, że w razie jednoczesnego ukarania za kilka przewinień dyscyplinarnych sąd dyscyplinarny wymierza karę za poszczególne przewinienia, a następnie karę łączną. Ust. 2 tego przepisu wymienia przypadki w jakich dochodzi do łączenia kar i sposób łączenia tych kar, a w ust. 3 określa przesłanki wydania orzeczenia łącznego.

Ww. przepis w żaden sposób nie odnosi się do zaliczania jakiegokolwiek kar czy innych stanów faktycznych na poczet jakiegokolwiek kary dyscyplinarnej. Tym bardziej dotyczy to zaliczania kary czy środka karnego z innego rodzaju postępowania (tu: postępowania karnego) w postępowaniu dyscyplinarnym radców prawnych.

Również inne przepisy o radcach prawnych oraz innych ustaw nie określają zasady zaliczania kar lub środków karnych w postępowaniu dyscyplinarnym radców prawnych.

Takie postanowienia zawierają przepisy ustawy Kodeks karny (dalej także *K.k.*). Jest nim art. 63 *K.k.*, znajdujący się w Rozdziale VI Części ogólnej Kodeksu karnego, art. 75a § 6 i art. 82 § 2 *K.k.* znajdujący się w Rozdziale VIII Części ogólnej Kodeksu karnego oraz art. 114 § 2 *K.k.* znajdujący się w Rozdziale XIII Części ogólnej Kodeksu karnego.

Wprawdzie stosownie do przepisu art. 74¹ U.r.p. w sprawach nieuregulowanych w ustawie do postępowania dyscyplinarnego stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu karnego, to jednak dotyczy to jedynie przepisów Rozdziału I – III części ogólnej Kodeksu karnego, a wskazane powyżej art. 63 *K.k.*, art. 75a § 6 i art. 82 § 2 *K.k.* i 114 § 2 *K.k.* nie znajdują się w tych rozdziałach, lecz odpowiednio w Rozdziale VI, VIII i XIII, czyli poza zasięgiem ww. odesłania z ustawy o radcach prawnych do przepisów Kodeksu karnego.

Nadmienić należy, że nawet, gdyby ustawa o radcach prawnych dopuszczała stosowanie również Rozdziałów VI, VIII i XIII Kodeksu karnego to art. 63 *K.k.*, art. 75a § 6 i art. 82 § 2 *K.k.* i art. 114 § 2 *K.k.* nie dotyczą sytuacji zaliczenia faktycznego zawieszenia wykonywania zawodu radcy prawnego na poczet kary dyscyplinarnej zawieszenia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego, o co wnosi Obwiniony w odwołaniu swojego obrońcy.

Te przepisy prawa karnego materialnego pozostają zatem poza zasięgiem stosowania w postępowaniu dyscyplinarnym radców prawnych.

To samo dotyczy odesłania z art. 74¹ U.r.p. do odpowiedniego stosowania przepisów Kodeksu postępowania karnego. Wprawdzie K.p.k. zawiera przepisy o różnego rodzaju zaliczeniach kar i środków karnych lub inne przepisy tego dotyczące takie jak: art. 263 § 3a , art. 413 § 2 pkt 2, art. 417 , art. 420 art. 538, art. 577 , art. 589z, art. 589zf art. 607f art. 611tl i art. 611ua K.p.k. , to jednak żaden z tych przepisów w okolicznościach tej sprawy nie może mieć zastosowania, gdyż nie dotyczy żadnej z kar zawieszenia wykonywania zawodu ani zaliczenia na poczet tego rodzaju środka karnego.

Co istotne, Kodeks karny nie zna kary zawieszenia wykonywania zawodu, a jedynie taki podobny w skutkach środek karny, więc nie można w tym wypadku poszukiwać takiej wykładni prawa, która pozwoliłaby na tak daleką analogię w stosunku do zaliczenia środka probacyjnego jakim jest tymczasowe aresztowanie na poczet kary pozbawienia wolności. Przepisy o postępowaniu dyscyplinarnym nie mogą być wykładane poprzez analogię.

Ważnym jest także, że Obwiniony w odwołaniu podjął próbę dokonania nieuprawnionego, nie opartego na przepisie prawa, zaliczenia na poczet kary dyscyplinarnej zawieszenia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego (znanej tylko ustawie o radcach prawnych) faktycznego zawieszenia wykonywania zawodu rady prawnego przez Obwinionego w zupełnie innym postępowaniu niż postępowanie dyscyplinarne. Żaden przepis prawa na to jednak nie zezwala.

Wprawdzie art. 65 ustawy o radcach prawnych stanowi o możliwości tymczasowego zawieszenia radcy prawnego lub aplikanta przez sąd dyscyplinarny w postępowaniu dyscyplinarnym to mimo, że art. 65 U.r.p. ma aż 5 paragrafów, ustawodawca również w żadnym z nich ani w żadnym innym przepisie ustawy o radcach prawnych nie dopuścił zaliczenia tego tymczasowego zawieszenia na poczet kary zawieszenia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego.

A w niniejszej sprawie, nie mamy nawet do czynienia z taką właśnie sytuacją, którą, gdyby zachodziła, można by wówczas rozważać prawnie, lecz z sytuacją faktycznego zawieszenia w odrębnym dla postępowania dyscyplinarnego postępowaniu karnym przygotowawczym.

Na koniec należy więc podnieść, że oba rodzaje postępowań i związanych z nimi przepisów proceduralnych (niezależnie od odesłania z art. 74¹ U.r.p. do odpowiedniego stosowania w postępowaniu dyscyplinarnym przepisów K.p.k. i przepisów z Rozdziałów I-III K.k.) tj. postępowanie karne i postępowanie dyscyplinarne są odrębnymi postępowaniami i nie można każdej instytucji prawnej z prawa karnego stosować w postępowaniu dyscyplinarnym, o ile przepisy ustawy o radcach prawnych by na to nie zezwoliły, a art. 74¹ U.r.p. w sposób jasny określa jakie przepisy prawa karnego materialnego możemy stosować w postępowaniu dyscyplinarnym. Mimo, że art. 74¹ U.r.p. zawiera odniesienie do całego K.p.k., to innych wyżej wymienionych przepisów K.p.k., w których pojawia się instytucja zaliczenia, nie może zostać zastosować wobec odmienności kar w obu ustawach.

Nadmienić należy, że znamienne przy tym jest., że obrońca Obwinionego w odwołaniu nie wskazał jakiego naruszenia przepisów prawa dopuścił się OSD zaskarżonym orzeczeniem. Na rozprawie przed WSD obrońca obwinionego złożył wniosek dowodowy z opinii dwóch biegłych lekarzy psychiatrów na okoliczność poczytalności obwinionego w chwili dokonania czynu. W ocenie obrońcy należy postawić pytanie, czy obwiniany popełnił te czyny w warunkach art. 31 Kodeksu karnego, czy też nie. Obrońca obwinionego potwierdza, że wniosek dowodowy mógł złożyć przed sądem I instancji, jednak tego nie uczynił.

W związku ze złożeniem wniosku dowodowego przez obrońcę obwinionego, sąd postanowił na podstawie art. 170 par. 1 pkt 2 k.p.k. oddalić wniosek dowodowych z opinii dwóch biegłych lekarzy psychiatrów z uwagi, że nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy, albowiem zakres zaskarżenia w odwołaniu ogranicza się jedynie do pkt 3 orzeczenia OSD – art. 433 par. 1 k.p.k., w którym orzeczono karę łączną, a nadto podstawą oddalenia wniosku jest również art. 452 par. 2 pkt 2 k.p.k., gdyż dowód ten niewątpliwie mógł być złożony przed sądem I instancji, na co wskazuje również w dniu dzisiejszym obrońca obwinionego.

Biorąc powyższe pod rozwagę w oparciu o art. 437 § 1 K.p.k. w związku z art. 74¹ pkt. 1 U.r.p. orzeczono jak w sentencji orzeczenia.

O kosztach postępowania przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym Krajowej Izby Radców Prawnych, WSD orzekł zgodnie z art. 70⁶ ust. 2 zdanie pierwsze ustawy z dnia 6 lipca 1982r. o radcach prawnych.